

Notitie

aan Dhr. C. Vaartjes
Buro-SRO

van A. de Baerdemaeker & W. Moerland

betreft Quick scan en visonderzoek Plesmanlaan, Leiden

projectnummer 0713

datum 11 oktober 2011

bsr

bureau Stadsnatuur Rotterdam
Westzeedijk 345

3015 AA Rotterdam

telefoon: 010-2660470

fax: 010-436 43 99

e-mail: bsr@nrm.nl

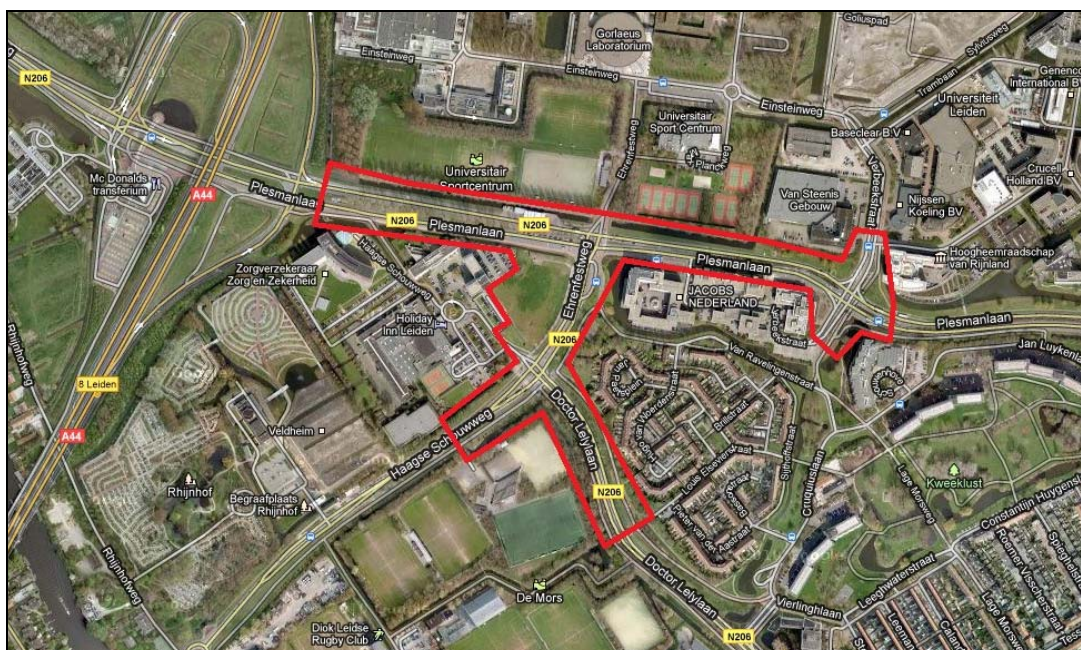
www.bureaustadsnatuur.nl

bezoekadres: Natuurhistorisch Museum
Rotterdam - Westzeedijk 345 (Museumpark)

Inleiding

In het kader van de ontwikkeling van een nieuwe ontsluitingsweg in Leiden, is bureau Stadsnatuur Rotterdam gevraagd een quick scan voor potenties van beschermde flora en fauna met aanvullend visonderzoek uit te voeren. In het projectgebied zal een ongelijkvloerse kruising vanaf de Plesmanweg naar het Bio Science Park worden aangelegd.

Het onderzoeksgebied bedraagt het gebied rondom de kruising Plesmanlaan – Ehrenfestweg en bevat een deel van de Doctor Lelylaan en Haagse Schouwweg (Figuur 1). Alle bermen, watergangen en bomen in dit gebied zijn in de quick scan betrokken.

Figuur 1. Het plangebied Plesmanweg rood omlijnd.

Methodiek

Quick scan

In de middag van 25 augustus 2011 is de projectlocatie door twee ecologen van bSR geïnspecteerd op potenties voor de aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van soorten die jaarrond beschermd zijn. Bij ruimtelijke ontwikkeling is voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikel 75 van

de Flora- en faunawet vereist indien aan deze ontwikkeling verstorende effecten zijn verbonden en/of de gunstige staat van instandhouding van betreffende soorten in het geding is.

Gedurende het veldbezoek is gekeken:

- of het gebied potentie heeft voor strikt beschermde soorten;
- of er (indirecte) aanwijzingen zijn voor het voorkomen van strikt beschermde soorten;
- of er in het kader van de Flora- en faunawet vervolgonderzoek nodig is.

Naast de inschattingen op basis van het veldwerk zijn ook natuurgegevens van de directe omgeving geraadpleegd afkomstig uit het Stadsnatuurmeetnet Leiden (Moerland 2010; Moerland *et al.* 2010).

Visonderzoek

Het visonderzoek is uitgevoerd volgens de onderzoeksprotocollen van stichting RAVON (Spikmans & De Jong 2006). Alle wateren in het projectgebied zijn met schepnetten bemonsterd op het voorkomen van beschermde vissoorten waarbij de aandacht met name is uit gegaan naar de Bittervoorn (*Rhodeus amarus*) en Kleine modderkruiper (*Cobitis teania*).

Zowel Bittervoorn als Kleine modderkruiper genieten bescherming krachtens de Flora- en faunawet (resp. tabel 3 en tabel 2). Het is dan ook van belang te weten waar deze soorten zich bevinden in het plangebied zodat de voorgenomen werkzaamheden op een ecologisch verantwoorde en wettelijk correcte wijze kunnen worden uitgevoerd.

Resultaten

Quick scan

De bevindingen tijdens de inspectie in het kader van de quick scan hebben gewezen op potenties voor boombewonende vleermuizen, met name Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), boombroedende vogels, met name Boomvalk (*Falco subbuteo*) en orchideeën, met name Rietorchis (*Dactylorhiza praetermissa praetermissa*).

Er is geen potentie vastgesteld voor de aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van andere soorten die jaarrond beschermd zijn. Dat geldt ook voor de Platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*), een beschermde waterslak die in de Leidse wateren voorkomt (Moerland *in prep.*). De watergangen in het projectgebied zijn te voedselrijk en daardoor voor deze soort niet optimaal. Het visonderzoek bevestigt dat (zie onder).

Vleermuizen

In het projectgebied zijn potenties aanwezig voor jaarrond strikt beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Enkele bomen die qua ligging en structuur dienst kunnen doen als verblijfplaats van vleermuizen zijn vastgesteld ten noorden van de kruising Plesmanlaan x Verbeekstraat. Het gaat om een aantal schietwilgen (*Salix alba*). Ook de bomen langs het Universitair Sportcentrum bieden in dat opzicht potenties, ook voor bijvoorbeeld vliegroutes. De derde plaats waar mogelijkheden voor vleermuizen aan zijn te treffen is het plantsoen met basketbalveld tussen de Doctor Lelylaan en de Van Ravelingenstraat. Ook daar zijn voldoende openingen in de bomen aangetroffen. In hoeverre deze bomen ook daadwerkelijk beschermde functionaliteit aan vleermuizen bieden zal verder moeten worden onderzocht.

Vogels

De rij populieren langs het Universitair Sportcentrum, ten noorden van de Plesmanlaan, zijn op het oog geschikt als broedplaats van de Boomvalk. Nestplaatsen van deze bedreigde valkensoort zijn het gehele jaar door strikt beschermd. De Boomvalk maakt voornamelijk gebruik van leegstaande nesten van de Zwarte kraai (*Corvus corone*) en bouwt zelf nooit een nest (Bijlsma 1997). Of de soort er daadwerkelijk broedt zal onderzocht moeten worden in het eerstvolgende broedseizoen, dat voor deze soort loopt van eind mei tot half augustus.

Andere vogelsoorten die in het gebied broeden, zoals Knobbelzwaan (*Cygnus olor*) en Kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*) in oeverzones en Zwarte kraai en Zwartkop (*Sylvia articapilla*) in bomen en

struiken, zijn alleen beschermd op het moment dat zij daadwerkelijk broeden. In het projectgebied zijn voor diverse vogelsoorten potentiële broedplaatsen aanwezig. Om verstoring te voorkomen dient men te werken volgens de *Gedragscode voor ruimtelijke ontwikkelingen in Leiden* (Groos 2005).

Orchideeën

In het projectgebied zijn oeverzones en natte grazige vegetaties vastgesteld die potentiële groeiplaatsen bieden aan de Rietorchis. Voor deze soort geldt dat bij kans op verstoring van groeiplaatsen door de uitvoering van ruimtelijke ingrepen gewerkt dient te worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het voorkomen van deze soort is in de directe omgeving van het projectgebied al eerder aangetoond middels het Stadsnatuurmeetnet Leiden (Moerland 2010; Moerland *et al.* 2010). Zoals langs de Trambaan, ten noordoosten van het projectgebied. Een losse waarneming van de soort werd in 2010 gedaan langs de Doctor Lelylaan op een locatie die grens aan het projectgebied (pers. med. R. Andeweg, bSR). Verder onderzoek in de maand mei zal aan moeten tonen of de soort daadwerkelijk in het projectgebied voorkomt.

Visonderzoek

Er zijn zeven vissoorten vastgesteld. Dit zijn alle algemene soorten die typerend zijn voor dit soort stadswateren. Er is één soort vastgesteld met een beschermde status. Het gaat om de Kleine modderkruiper. Voor deze soort geldt dat bij kans op verstoring door de uitvoering van ruimtelijke ingrepen gewerkt dient te worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Gemeente Leiden beschikt over een goedgekeurde gedragscode: *Gedragscode voor ruimtelijke ontwikkelingen in Leiden* (Groos 2005). Indien de voorgenomen werkzaamheden volgens deze gedragscode uitgevoerd worden is een ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet niet vereist.

Tabel 1. Vastgestelde vissoorten in projectgebied Plesmanlaan, met beschermingscategorie volgens de Flora- en faunawet.

soort	categorie
Tiendornige stekelbaars <i>Pungitius pungitius</i>	tabel 1
Baars <i>Perca fluviatilis</i>	tabel 1
Snoek <i>Esox lucius</i>	tabel 1
Kleine modderkruiper <i>Cobitis teania</i>	tabel 2
Blankvoorn <i>Rutilus rutilus</i>	tabel 1
Rietvoorn <i>Scardinius erythrophthalmus</i>	tabel 1
Zeelt <i>Tinca tinca</i>	tabel 1

Conclusie

Op basis van dit onderzoek wordt ten aanzien van het projectgebied het volgende geconcludeerd:

- De aanwezigheid van de Kleine modderkruiper is vastgesteld;
- Er potentie voor strikt beschermde functionaliteiten van boombewonende vleermuizen;
- Er is potentie voor broedplaatsen van de Boomvalk;
- Er is potentie voor groeiplaatsen van de Rietorchis;
- Broedende vogels zijn in het gebied aanwezig.

Aanbevelingen

Ten aanzien van de hierboven getrokken conclusies adviseren wij het volgende;

- Werkzaamheden aan watergangen en oeverzones dienen uitgevoerd te worden volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode, teneinde verstoring van de Kleine

modderkruiper te voorkomen. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van *Gedragcode voor ruimtelijke ontwikkelingen in Leiden* (Groos 2005);

- Vervolgonderzoek in het najaar, naar paarverblijven en vliegroutes van vleermuizen, dient uitgevoerd te worden voorafgaand aan de ingrepen. Voor dit onderzoek kan men zich laten leiden door *Het Vleermuizenprotocol* zoals dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging (NGB & VZZ 2009).
- Vervolgonderzoek in het voorjaar en zomer, naar broedplaatsen van de Boomvalk, dient uitgevoerd te worden voorafgaand aan de ingrepen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd en indien deze daadwerkelijk worden vastgesteld, is een ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk om met de werkzaamheden aan te kunnen vangen.
- Vervolgonderzoek in het voorjaar, naar groeiplaatsen van Rietorchis, dient uitgevoerd te worden voorafgaand aan de ingrepen. Indien de soort daadwerkelijk wordt aangetroffen, dienen werkzaamheden uitgevoerd te worden volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van *Gedragcode voor ruimtelijke ontwikkelingen in Leiden* (Groos 2005);
- Vanwege in het projectgebied broedende vogels dienen werkzaamheden aan oeverzones, bomen en struiken buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Leidraad om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen is de *Gedragcode voor ruimtelijke ontwikkelingen in Leiden* (Groos 2005).

Literatuur

Bijlsma, R.G. 1997. Handleiding veldonderzoek Roofvogels. KNNV-Uitgeverij, Utrecht.

Groos, J. 2005. Gedragcode voor ruimtelijke ontwikkelingen in Leiden – De Flora- en faunawet in de praktijk.

Moerland, W. 2010. Resultaten inventarisaties 2010 Stadsnatuurmeetnet Leiden. bSR-rapport 167. bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam.

Moerland, W., M.A.J. Grutters, G. Bakker & R.W.G. Andeweg 2010. Analyse Stadsnatuurmeetnet Leiden - ontwikkelingen in 2004, 2006 & 2008. bSR-rapport 133. bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam.

NGB & VZZ, 2009. Het protocol voor vleermuisinventarisaties. 2 april 2009. Odijk.

Spikmans F. & T. de Jong. 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen. Stichting RAVON, Nijmegen.

Kaartmateriaal

Gemeentewerken Rotterdam, Landmeten & Vastgoedinformatie, auteursrecht voorbehouden

© bureau Stadsnatuur Rotterdam | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.